

prirode. In nato prihaja zanj, za dušo, ki je šla skozi vse ognjene peči dvomov, obupov in bolesi, čudovit trenotek tišine, pokoja. Sanje angelskovedrega vaškega detinstva se spuščajo nanj in v svojem naročju ga ziblje pramati nas vseh — zemlja.

V formalnem oziru spominjajo pesmi Kasprovicza na cerkvene oratorije, na sonate Beethovena, na Jobovo knjigo, na razodetje sv. Janeza in Dantejevo monumentalno plastiko. Kasproviczeva poezija je najbolj dinamična, najbolj dramatična v novejši poljski literaturi. Kakor iz ognjenika bruhajo njegovi verzi, v ogromnih brizgih se razlivajo sedaj v grozeči, sedaj v pomirjajoči muziki. Razume se, da takšni poeziji najbolj prija »prosti verz«, ki ga Kasprovicz v resnici zelo ljubi. Ritem njegove pesmi je pogosto strastno raztrgan, potem zopet veličastno, svetopisemsko zanosen, v zadnjem času preprosto enostaven, tekoč kakor v pesmici vaškega pastirčka, melodiozen v svojih refrenih, ki jih ima Kasprovicz zlasti v zadnji knjigi vedno rajši. Kasprovicz je eden najbolj univerzalnih poljskih modernih pesnikov = lirikov (tudi njegove drame so predvsem lirične poeme). Dočim je njegova beseda v njega lastnih pesnitvah pogosto trpka, kakor obtesana, je Kasprovicz formalno izglajen v prevajanju pesnitev tujih velikih pesnikov, grškega tragika Ajshila in angleških pesnikov Marlowea, Shelleya, Swinburna in Browninga. Dekadentske resignacije ne pozna. Pesnik, ki je pričel kot socialni bojevnik, je pozneje sam v svoji osebnosti bojeval najtežje boje in se sedaj v polni moči zrcali v mirni, možati individualni modrosti, ki ni daleč od modrosti njegovega ljudstva. Dokler bo živel prometejski duh v človeku, se bodo sorodne duše krepčale ob Kasproviczevih dušnih konvulzijah, obupih in triumfih. (Dalje prihodnjič.)

Mirko Pretnar:

Pričakovanje.

I.

Dobro vem, da prideš, temnolasi,
dobro vem: potrkaš mi na vrata,
tiho, plaho. Vzeli mrtvi časi
v grob s seboj so srca nam bogata.

Slišim že korake pritajene,
vidim, zdi se mi, obraz utrujen,
iščeš še besede, samo ene,
ki bi drugim dala blesk odtujen.

Že postal zamišljen si na pragu;
morda si poklical, nisem čula;
préveč bije mi srce. Na mojem pragu
ti stojiš in čuješ... Ura vsula
je minute vseokoli, a jaz čakam.

II.

Travnik, polje, a tam hiša bela,
a tam okno nad zeleno brajdo,
vrt ves razcvetel; na stari klopi
njena mati v solncu tiho dela.

Dobro vse je lice razorano,
(dolgi let semena v njih so vzknila)
gleda v pletenino in s tresočo
roko išče nitko zamotano.

«Bog daj, mati, kje je vaša hčerka?»

III.

Kakor šotor iz temnomodre svile
je razpeto nebo nad menoj;
v njem mi sveti dragocena svetiljka
rastočega meseca zlati obroč,
ko čakam tebe, o kateri sem sanjal
vse dni življenja svoje najlepše sanje.

*Ko se zavičinja tvoj III.
mešan metel - pesem
tvoj izgubiva!*

Danes si spal mirno, moj sin, smeh
blaženih je počival na tvojih licih!
Kaj ne bi, sem si mislil, saj sem videl njo.
Danes si ves vesel, vriskaš in poješ? Kaj ne leži
istega oblaka senca, kakor v naših, v tvojem srcu?
K njej hitim, sem si mislil, ki so ji ustne kakor med.
Prožen in lahek je tvoj korak. Mi smo trudni,
naše noge krvavé, ob ostrem kamenju smo si jih ranili.
Tudi jaz, sem si mislil, ali vem za skrivni cvet.

Zleknjen ležim na baržunastih preprogah
in čakam.

Da bi razganil samo nekoliko svilene zastore
pa bi videl Njega, ki se ga bojim
in ki me ljubi.

A rajši razpredam svoje misli o njej, ki pride
z golobje plahimi koraki.